

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 26. januar 2018 af Østre Landsrets 21. afdeling
(landsdommerne Taber Rasmussen, Henrik Gam og Franjo Stojanovski (kst.)).

21. afd. nr. B-1325-16:

Gunnar Mikkelsen

(advokat Jeppe Holt)

mod

Lolland-Falsters Folketidende A/S

(advokat Peter Lambert)

Nykøbing Falster Rets dom af 18. maj 2016 (BS 1-817/2013) er anket af Gunnar Mikkelsen med følgende påstande som for byretten:

1. Principalt:

Indstævntes beslutning om generalforsamlingens lovlighed på ordinær generalforsamling den 18. april 2013 er ugyldig.

Subsidiært:

Indstævnte skal anerkende, at generalforsamlingen den 18. april 2013 var ugyldig, for så vidt angår punkterne (i) fordeling af overskud eller om dækning af tab i henhold til det godkendte regnskab og (ii) valg af revisor.

2. Principalt:

Indstævnte skal anerkende, at beslutninger truffet på den ekstraordinære generalforsamling afholdt den 1. juli 2012 er ugyldige.

Subsidiært:

Indstævnte skal anerkende, at generalforsamlingen afholdt den 1. juli 2012 var ugyldig.

3. Indstævnte tilpligtes at anerkende, at Beierholm Statsautoriseret Revisionspartnerselskab ikke blev valgt på generalforsamlingen afholdt den 19. april 2012 som indstævnets revisor for perioden den 1. juli – 31. december 2012 og ikke gyldigt kunne vælges hertil.

Indstævnte, Lolland-Falsters Folketidende A/S, har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Den 19. april 2012 afholdt Lolland-Falsters Folketidende A/S (herefter "Folketidende") ordinær generalforsamling. Af generalforsamlingsreferatet fremgår:

"...

Til revisor genvalgtes revisor Ole Olsen, Revision Syd I/S. Revision Syd I/S fusionerer pr. 1. juli 2012 med Beierholm Statsautoriseret Revisionspartnerskab. Vi accepterer hermed, at revisionen af Lolland-Falsters Folketidende A/S fortsætter i det nye revisionspartnerskab.

..."

Af udateret registreringsudskrift fra Erhvervsstyrelsen vedrørende Folketidende fremgår:

"27/07-2012.

Registreringsdokument vedrørende ændrede forhold i Lolland-Falsters Folketidende A/S, CVR-nr. 39309319.

Indtrådt

Revisor
Beierholm, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab (filial)
Slotsgade 11
4800 Nykøbing F

Valgt af generalforsamlingen
Indtrådt pr. 01/07-2012

Udtrådt

Statsautoriseret revisor Ole Olsen
Udtrådt pr. 01/07-2012

Beslutningsreferat

Beslutningsreferat af 01/07-2012
Lolland-Falsters Folketidende A/S, CVR-nr. 39 30 93 19

År 2012 den 1. juli afholdtes ekstraordinær generalforsamling.

Til dirigent valgtes Lisbeth Rossing der konstaterede, at hele aktiekapitalen var repræsenteret og at generalforsamlingen i øvrigt var lovlig og beslutningsdygtig.

Dagsordenen for den ekstraordinære generalforsamling:

1. valg af revisor

Ad 1: Som omtalt på ordinær generalforsamling indgår Ole Olsen, Revision Syd fra 1. juli 2012 i Beierholm, statsautoriseret revisionspartnerselskab, og fra denne dag vælges derfor Beierholm.”

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af Gunnar Mikkelsen og statsautoriseret revisor Lars Strange Hansen. Der er endvidere afgivet forklaring af bestyrelsesformand Lars Hvidtfeldt og advokat Steen Klein.

Gunnar Mikkelsen har vedstået sine tidligere forklaringer, idet han til sin forklaring i den indankede dom, side 6, sidste afsnit, har bemærket, at han mente 2011-regnskabet, og at han ad side 7, 2. afsnit, mente, at Revisornævnet var kommet frem til, at en medarbejder godt kunne være dirigent. Endelig kan han ikke vedstå følgende fra sin forklaring på side 7, 1. afsnit: ”... da han kom et stykke ind i det i sin tale indikerede Lambert på et tidspunkt, at han havde en taletidsbegrænsning. Han blev herved afskåret fra at stille et spørgsmål ... til revisor Ole Olsen. På selve generalforsamlingen fik han ikke lov til at færdiggøre sit talepapir.”

Han har om Folketidendes generalforsamling den 19. april 2012 forklaret, at han forud for generalforsamlingen gennemgik selskabets regnskab for 2011. Her bemærkede han, at regnskabet ikke var retvisende, idet en associeret virksomhed var medtaget som en datter-

virksomhed. Han besluttede sig herefter for at deltage på generalforsamlingen for at påpege de formelle problemer med regnskabet.

Han har om generalforsamlingen den 1. juli 2012 forklaret, at han først den 31. maj 2013 blev bekendt med denne, idet generalforsamlingen aldrig havde været annonceret. Han var dog, som det fremgår af hans e-mail af 31. august 2012 til bestyrelsesformand Lars Hvidtfeldt, allerede i august 2012 bekendt med, at der var sket nyvalg af revisor.

Han har om generalforsamlingen den 18. april 2013 forklaret, at hans indsigelser på denne generalforsamling navnlig gik på, at revisoren ikke havde de fornødne kompetencer, og at hans forslag om udlodning skulle demonstrere, at der ikke var de frie reserver, som fremgik af regnskabet, og at Folketidende havde haft store tab på sine investeringer i Sverige. Han havde på forhånd sendt sit talepapir til ledelsen og anmeldt, at han under generalforsamlingen ønskede at få ordet under samtlige punkter på dagsordenen. På generalforsamlingen blev han ikke opfordret til at komme med bemærkninger til hverken revisorvalg eller udlodning. Han fik ordet i alt 3 gange. Den sidste gang han fik ordet, opstod der uro i salen. Klokken var næsten 22.00, og de var nået til punktet vedrørende årsregnskabet. I stedet for at kalde forsamlingen til ro meddelte dirigenten, advokat Peter Lambert, at han nu havde opbrugt sin taletid, hvorefter han ydmyget måtte forlade talerstolen. Han blev reelt frataget ordet. Han har ikke efter generalforsamlingen anmodet om, at det blev tilføjet referatet, at han blev frataget ordet, selvom han har anmodet om andre tilføjelser til referatet.

Bestyrelsesformand Lars Hvidtfeldt har forklaret, at han er landmand og godsejer. Han ejer en aktie i Folketidende og har været bestyrelsesformand i selskabet siden 2008. Han deltog derfor i generalforsamlingen den 19. april 2012, hvor generalforsamlingen godkendte, at revisionen fortsatte i Beierholm Statsautoriseret Revisionspartnerselskab (herefter "Beierholm"). Revisor Ole Olsen havde på forhånd orienteret ledelsen om overdragelsen af Revision Syd I/S (herefter "Revision Syd") til Beierholm, og ledelsens opfattelse var, at revisionen skulle fortsætte i Beierholm. Det gjorde ingen forskel, om sammenlægningen var en fusion eller en aktivoverdragelse.

Den 1. juli 2012 afholdt Beierholm en skrivebordsgeneralforsamling til brug for registreringen af revisor hos Erhvervsstyrelsen. Revisor Ole Olsen havde aftalt med Folketidendes forhenværende direktør, at Beierholm skulle sørge for registreringen. Han har ingen pro-

blemer med den valgte fremgangsmåde med en skrivebordsgeneralforsamling, idet der var tale om en formalitet, hvis eneste formål var at registrere den beslutning, som var truffet på generalforsamlingen den 19. april 2012.

Han deltog også i generalforsamlingen den 18. april 2013. Her talte Gunnar Mikkelsen samlet i ca. en time om sine forslag om overskudsdeling og revisorvalg. Et enkelt af Gunnar Mikkelsens indlæg varede 25 minutter. Det medførte tilkendegivelser fra salen om, at Gunnar Mikkelsen skulle begrænse sit indlæg. Der var imidlertid god ro og orden og også gode højtalerforhold, så man kunne høre, hvad der blev sagt. Gunnar Mikkelsen blev ikke frataget ordet, men blev af dirigenten opfordret til at begrænse sig af hensyn til behandlingen af de øvrige punkter på dagsordenen. Der var ingen begrænsning i Gunnar Mikkelsens taletid, og han fik rig mulighed for at uddybe sine forslag. Bestyrelsens holdning var, at valg af revisor allerede var på dagsordenen, hvorefter Gunnar Mikkelsen måtte bringe sit forslag i spil på generalforsamlingen ligesom alle andre. Folketidende havde haft et godt samarbejde med Revision Syd og forventede det samme med Beierholm. Den efterfølgende afgørelse fra Revisornævnet fra 2014 ændrede ikke ved dette. Folketidende har tabt penge på sine investeringer i Sverige, men det er ikke forhold, som kan bebrejdes revisor.

Gunnar Mikkelsen har også efterfølgende været meget aktiv. Han stiller generelt mange spørgsmål forud for, under og efter generalforsamlingerne, og hans forslag strækker sig fra seriøse forslag til vedtægtsændringer til indholdet af traktementet på generalforsamlingen.

Statsautoriseret revisor Lars Strange Hansen har forklaret, at han er partner hos Beierholm, der overtog aktiver i Revision Syd. Kunderne i Revision Syd blev i januar 2012 i et klientbrev orienteret om aktivoverdragelsen. På Folketidendes generalforsamling den 19. april 2012 godkendtes overgangen af revisionen pr. 1. juli 2012 til Beierholm. Med skrivebordsgeneralforsamlingen af 1. juli 2012 blev Beierholm registreret som revisor hos Erhvervsstyrelsen. Fremgangsmåden med en skrivebordsgeneralforsamling blev anvendt ved samtlige Revision Syds kunder. Revision Syd fortsatte på grund af selskabets forsikringsforhold med eget cvr-nummer, men ikke som revisionselskab.

Hvor Folketidende tidligere havde haft Ole Olsen som revisor, skulle selskabet nu have Beierholm som revisor. Skrivebordsgeneralforsamlingen den 1. juli 2012 blev afholdt med henblik på registrering hos Erhvervsstyrelsen af Beierholm som selskabets revisor, således som det var besluttet på generalforsamlingen den 19. april 2012. Det var på forhånd aftalt

med Folketidendes tidligere direktør, at Beierholm skulle forestå det praktiske, herunder registreringen af ændringen i Erhvervsstyrelsen, og Beierholm orienterede ikke på forhånd ledelsen i Folketidende om skrivebordsgeneralforsamlingen. Jan Holmboe, der tiltrådte som direktør i Folketidende i maj eller juni 2012, havde imidlertid ingen bemærkninger, da han efterfølgende blev orienteret om fremgangsmåden og baggrunden for denne. Fremgangsmåden har heller ikke i øvrigt medført nogen påtale.

Han anser ikke valget af revisor på generalforsamlingen den 19. april 2012 som et personligt valg af revisor Ole Olsen. Beierholm overtog Revision Syds aktiviteter, og i Beierholm benytter man ikke personligt valgte revisorer.

Advokat Steen Klein har forklaret, at hans primære arbejdsområde er insolvensret, men at han også har erfaring med selskabsret. Han kender Gunnar Mikkelsen fra konkursboet efter Rederiet Gedser-Trawemünde Linjen, hvor Gunnar Mikkelsen var revisor. Han fik forud for Folketidendes generalforsamling den 18. april 2013 forelagt Gunnar Mikkelsens forslag til dagsorden og ledelsens svar, og han vedstår sin erklæring af 11. april 2013 om, ”at det er åbenbart uretmæssigt, når selskabets bestyrelse har undladt at medtage to forslag på dagsordenen for den ordinære generalforsamling, skønt de fremsatte forslag er rettidigt og forskriftsmæssigt fremsat”.

Han deltog også i generalforsamlingen den 18. april 2013 for at påse, at alt gik rigtig for sig, og for at fremføre Gunnar Mikkelsens indsigelser imod generalforsamlingens lovlighed, mens Gunnar Mikkelsen selv skulle fremsætte sine beslutningsforslag. På generalforsamlingen, der på grund af servering af mad og drikkevarer først begyndte efter kl. 20.00, fremførte han Gunnar Mikkelsens indsigelser imod generalforsamlingens lovlighed, hvilket imidlertid blev afvist med henvisning til, at emnerne allerede var på dagsorden.

Gunnar Mikkelsen, der inden generalforsamlingen havde lagt sit talepapir på alle sæderne i teatersalen, fik ikke meget taletid. Han fik ordet i alt 3 gange i sammenlagt 10-15 minutter. Det var åbenbart, at ”gadens parlament” ikke var kommet for at påhøre kritiske bemærkninger, idet deltagere i salen kom med mishagsytringer i form af buh råb. Der opstod så meget uro, at det er tvivlsomt, om det overhovedet var muligt at mane til ro. Til sidst blev Gunnar Mikkelsen uden videre frataget ordet, selvom det slet ikke var kommet frem, hvorfor Gunnar Mikkelsen mente, at der skulle vælges en anden revisor.

Procedure

Parterne har for landsretten i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Gunnar Mikkelsen har for landsretten endvidere gjort gældende, at de af byretten tilkendte omkostninger efter sagens karakter og værdi væsentligt overstiger de vejledende takster, og at der ved byrettens omkostningsfastsættelse ikke er taget hensyn til, at Gunnar Mikkelsen allerede har betalt 18.000 kr. i henhold til byrettens første dom.

Landsrettens begrundelse og resultat

En kapitalejer skal i medfør af selskabslovens § 109, stk. 2, jf. stk. 1, anlægge sag vedrørende en generalforsamlingsbeslutning, som er i strid med selskabsloven eller kapital-selskabets vedtægter, senest 3 måneder efter beslutningen, idet beslutningen ellers anses for gyldig. Det følger endvidere af stk. 3, at fristen ikke finder anvendelse, hvis de regler for indkaldelse, som gælder for kapital-selskabet, er væsentligt tilsidesat, eller den kapitalejer, der har rejst sagen, har haft rimelig grund til forsinkelsen.

Påstand 3 vedrørende generalforsamlingen den 19. april 2012

Det er ubestridt, at Gunnar Mikkelsen deltog i generalforsamlingen den 19. april 2012. Sagen blev anlagt den 9. juli 2013, og indsigelse mod generalforsamlingen fremkom første gang i ankestævning af 10. marts 2014.

Da fristen på 3 måneder således er overskredet, og Gunnar Mikkelsen ikke har godtgjort omstændigheder, der efter selskabslovens § 109, stk. 3, kan føre til at se bort fra fristoverskridelsen, er der ikke grundlag for at give Gunnar Mikkelsen medhold i påstand 3.

Påstand 2 vedrørende generalforsamlingen den 1. juli 2012

Landsretten lægger til grund som ubestridt, at Gunnar Mikkelsen senest den 31. maj 2013 blev bekendt med referat af generalforsamling af 1. juli 2012, og at påstanden vedrørende denne generalforsamling først blev nedlagt i replik af 25. september 2013.

Da fristen på 3 måneder dermed er overskredet, og Gunnar Mikkelsen ikke har godtgjort omstændigheder, der efter selskabslovens § 109, stk. 3, kan føre til at se bort fra fristoverskridelsen, er der ikke grundlag for at give Gunnar Mikkelsen medhold i den principale eller subsidiære påstand 2.

Påstand 1 vedrørende generalforsamlingen den 18. april 2013

Landsretten lægger til grund som ubestridt, at Gunnar Mikkelsen deltog i generalforsamlingen den 18. april 2013, og at hans påstand 1 herom blev nedlagt i stævningen ved sagens anlæg den 9. juli 2013. Søgsmålsfristen i selskabslovens § 109 er således overholdt.

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt Gunnar Mikkelsen som aktionær var berettiget til på dagsordenen for generalforsamlingen at få optaget hovedindholdet af sine beslutningsforslag vedrørende overskuddets fordeling og valg af revisor, herunder sin kandidat til revisor, uanset at disse emner allerede var anført på dagsordenen.

Landsretten finder, at bestyrelsen ikke var forpligtet til at angive Gunnar Mikkelsens kandidat eller indholdet af hans konkrete forslag til overskudsfordeling, idet dagsordenen på disse punkter heller ikke indeholdt tilsvarende oplysninger fra bestyrelsen. Bestyrelsen var således berettiget til i dagsordenen som sket blot at anføre ”beslutning om overskuddets fordeling” og ”valg af revisor”. Herefter, og idet landsretten lægger til grund, at Gunnar Mikkelsen i lighed med bestyrelsen og de øvrige kapitalejere fik mulighed for at fremsætte sine forslag på generalforsamlingen, er der ikke grundlag for at give Gunnar Mikkelsen medhold i den principale eller subsidiære påstand 1.

Med ovennævnte begrundelse stadfæstes byrettens dom.

Gunnar Mikkelsen skal betale samlede sagsomkostninger for begge instanser med i alt 160.000 kr. Beløbet omfatter udgifter til advokatbistand. Ved fastsættelsen af beløbet til dækning af udgifterne til advokatbistand er der ud over sagens resultat taget hensyn til sagens omfang og betydning for parterne.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for begge instanser skal Gunnar Mikkelsen til Lolland-Falsters Folketidende A/S inden 14 dage betale 160.000 kr., der forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 29-01-2018

**Peter Jansen
Sektionsleder**